

De rol van het sociale netwerk bij (v)echtscheidingen

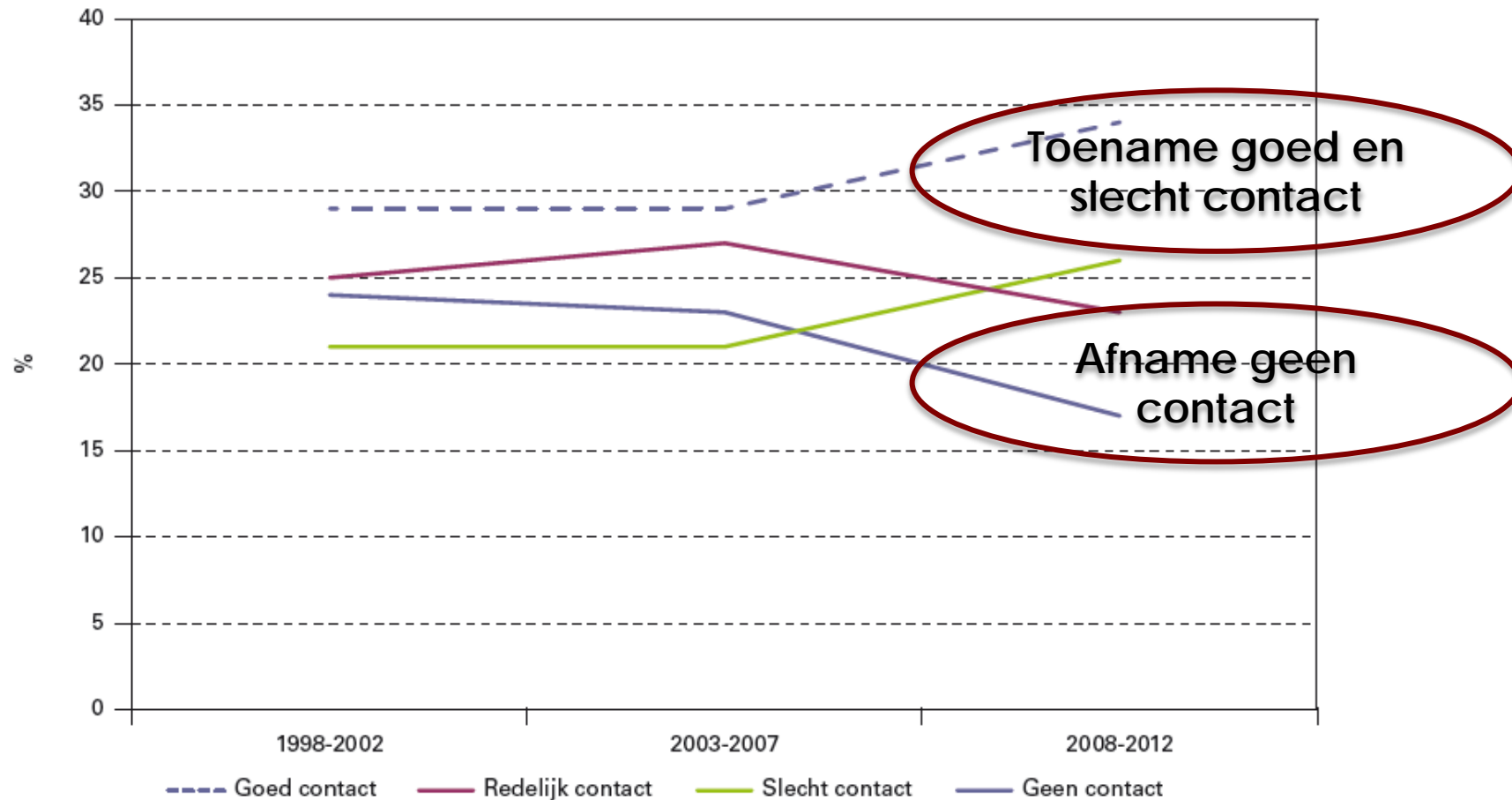
Catrin Finkenauer, Margreet Visser, Kim Schoemaker, Justine van Lawick, Esther Kluwer, Rachel van der Rijken, & Annelies de Kruiff

Kwaliteit contact tussen ex-partners maximaal 5 jaar na de scheiding (%)

Figuur 3. Contact tussen ex-partners maximaal 5 jaar na de scheiding (%)

Source: Kooiman & Liefbroer, 2014

Bron: OG's 2003-2013.

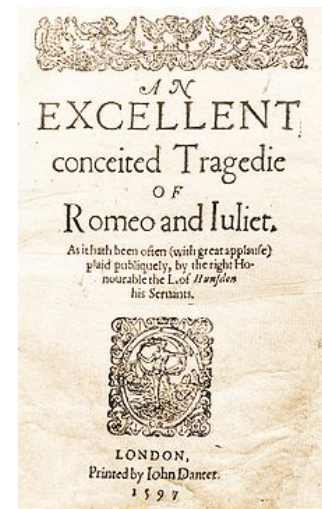
Waarom lopen scheidingen uit de hand? Wat zijn risicofactoren voor escalatie?

Meestal *individueel* perspectief

- Individuele deelnemers
 - Vijandelijke attributies (*Bradbury & Fincham, 1992*)
 - Negatief getinte herinneringen (*Gottman & Silver, 1999*)
 - Expressie van negatieve emoties, kritiek en defensieve gevoelens (*Johnston, 1994; Narayan et al., 2015*)

Ons onderzoek *relatie* perspectief

- Relationele processen en dynamiek
- Gezinnen in sociale context
 - Ouders en kinderen
 - Sociaal netwerk, vrienden en familieleden (*Widmer et al., 2005*)
- Invloed sociaal netwerk

Sociale netwerk: The ties that bind

- Sociaal netwerk overlap hangt samen met relatietevredenheid (*Julien & Markman, 1991*)
- Sociale steun bevorderlijk bij stress en crisis voor het individu en intacte stellen (*e.g., Sprecher & Felmlee, 1992*)

Sociaal netwerk & scheiding: The good, the bad, the ugly

- Veranderingen bij scheiding
 - Vermindering in overlap van netwerk en vrienden (*McDermott et al., 2013*)
 - Toename aan behoefte aan sociale steun van eigen netwerk (*Lussier et al., 2002*)

Sociaal netwerk & scheiding

The good, the bad, the ugly

- The good
 - iemand hebben om mee te delen (*Miller et al., 1998*)
 - Steun sociaal netwerk
 - psychologisch welzijn (*Amato, 2000; DeGarmo, Patras, & Eap, 2008*)
 - minder eenzaamheid (*Dykstra & Fokkema, 2007; Halford et al., 2013*)
- Sociaal netwerk goed voor individu

Sociaal netwerk & scheiding

The good, the bad, the ugly

- The bad and the ugly
 - Afkeuring door netwerk slecht voor relatie en conflictoplossing (*Bryant et al., 2001 Le et al., 2010*)
 - In de loop van de tijd steeds grotere “achterban” bij beide ex-partners
 - Hoe meer betrokkenen, hoe groter kans op escalatie (*zie, De Dreu, 2010*)
- Sociaal netwerk slecht voor relatie tussen ex-partners

Waarom is het sociale netwerk slecht voor relatie tussen ex-partners?

- Iedere ex-partner slachtoffer van overtredingen door ex
- Goede vrienden en familie zijn minder vergevingsgezind dan slachtoffer zelf (*Cooney et al., 2011; Green et al., 2008; 2012*)
 - Ze zien minder voordelen in verzoening
 - Maken negatieve attributies
 - Geloven excuses minder

Sociaal netwerk verhoogt risico op
ouderlijke conflicten omdat het
vergevingsgezindheid tussen ex-
partners vermindert

Two studies

Studie 1: Echtscheidingen (forums)

- 136 individuen
- 38 mannen (28%); 98 vrouwen;
- Gemiddelde leeftijd $M = 44.53$ (27-58 jaar)
- Aantal kinderen $M = 2.01$
- Relatieduur $M = 16.10$; $SD = 7.24$ (2 – 35 jaar)

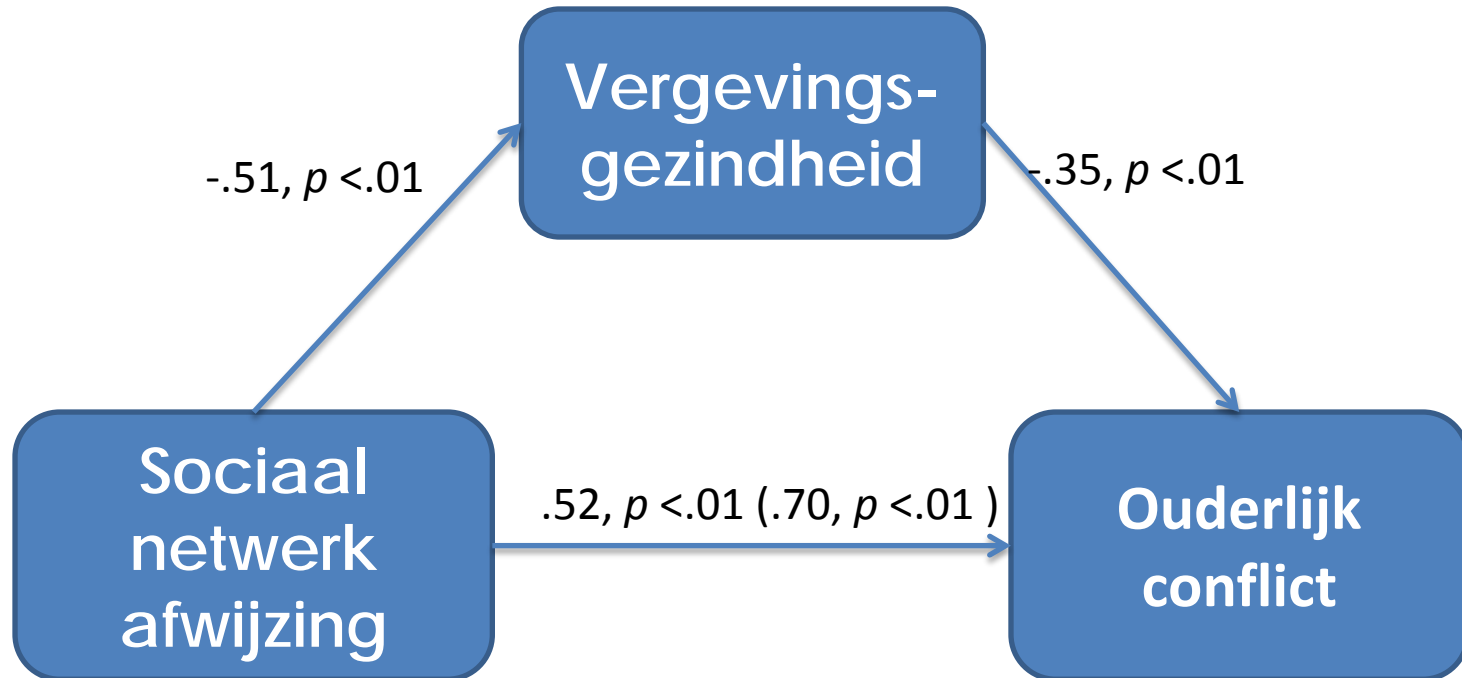
Vragenlijsten

- **Sociaal netwerk afwijzing** (*Lehmiller & Agnew, 2007*)
 - “In het algemeen, houdt mijn sociale netwerk mijn ex-partner verantwoordelijk voor de conflicten die wij hebben”
($\alpha = .66$)
- **Ouderlijk conflict** (*Trindler et al., 2008*)
 - “Wanneer ik met mijn ex-partner spreek, maken we meestal ruzie over de kinderen”; “Mijn ex-partner en ik regelen het bezoek van de kinderen goed (R)”
($\alpha = .88$)

Vragenlijsten

- **Vergevingsgezindheid** (*TRIM-18; McCullough, 2013*)
 - **Welwillendheid** “Ondanks wat mijn ex-partner mij heeft aangedaan zou ik graag willen dat we weer een positief contact hebben”
 - **Vermijding** “Ik wil zoveel mogelijk afstand houden van mijn ex-partner”
 - **Wraak** “Ik wil dat mijn ex-partner zal boeten voor wat hij/zij mij heeft aangedaan”
 - $\alpha = .87$

Studie 1: Echtscheidingen

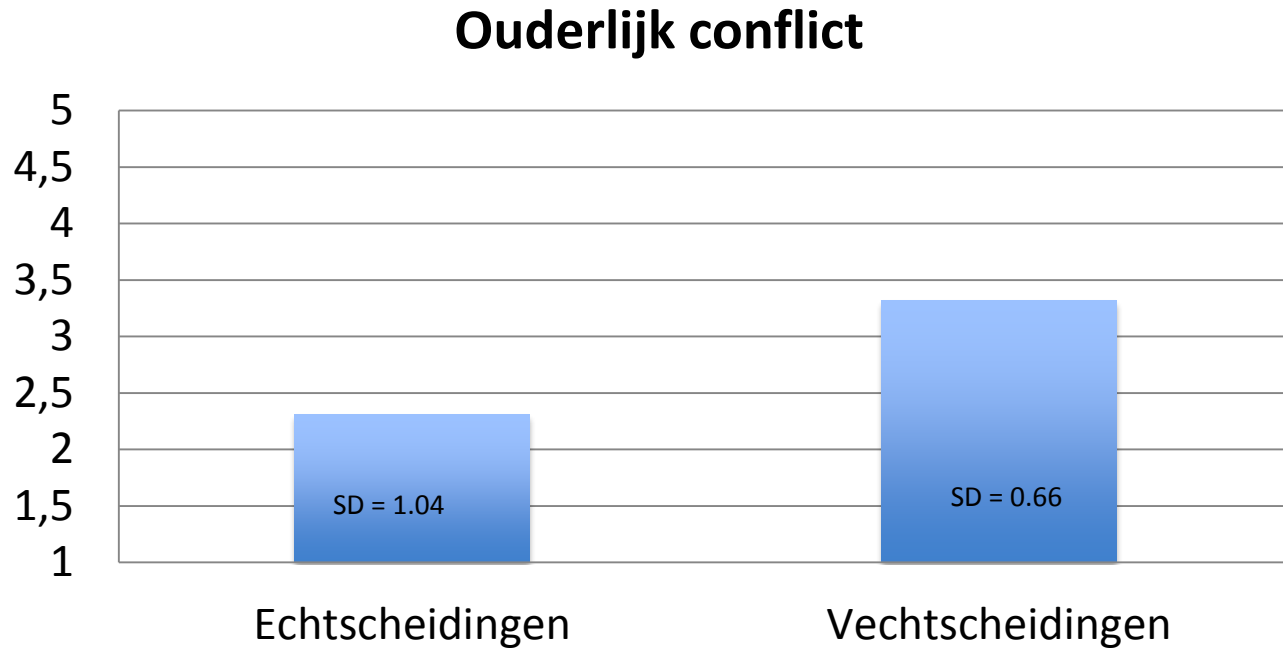
$F(2, 132) = 51.28, p < .000; R^2 = .44$

Mediation = .155, 95 CI [.0582 - .2595]

Studie 2: Vechtscheidingen

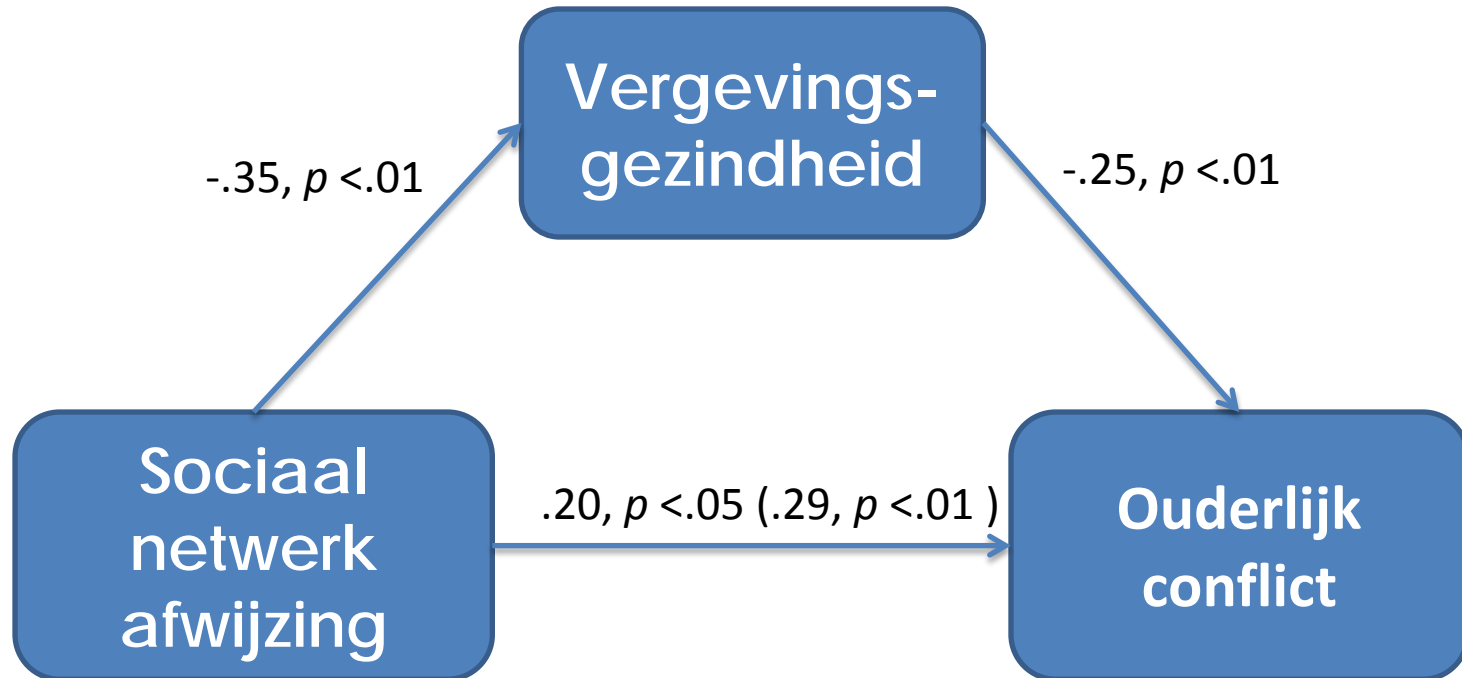
- Intake interventie
- 26 koppels, 18 individuen
- 32 mannen (46%); 38 vrouwen
- Gemiddelde leeftijd 42.83 (25 - 58 jaar)
- Aantal kinderen $M = 1.77$
- Relatieduur $M = 11.93$; $SD = 6.57$
(0 - 27 jaar)

Echtscheiding vs. vechtscheiding

$F(1, 202) = 48.68, p < .01, \eta^2 = .19$

Studie 2: Vechtscheidingen

$F(2, 67) = 9.46, p < .000; R^2 = .22$

Mediation = .114, 95 CI [.027 - .257]

Recap

- Nieuwe inzichten door relatie focus
- Sociaal netwerk invloeden verbonden met meer ouderlijk conflict
 - Vermindert vergevingsgezindheid tussen gescheiden ouders
- “If you want to understand something, try to change it.” *Walter Dearborn (in Bronfenbrenner 1979, p. 37)*
 - Implicaties voor interventies

Kinderen uit de Knel

Justine van Lawick

Margreet Visser

- Groepsinterventie voor ouders en kinderen
 - 6 gezinnen, ouder- en kindgroepen
- Kenmerkende factoren
 - Alle juridische procedures stop gezet
 - Kinderen en ouderschap staan centraal
 - Je blijft samen ouder
 - Parallel solo ouderschap (Cottyn, 2006)
 - Sociaal netwerk is actief betrokken

Kinderen uit de Knel

Justine van Lawick

Margreet Visser

- Werkzame mechanismen
 - Perspectief-nemen
 - Vergevingsgezindheid
 - Communicatie en conflictoplossing
 - NIET alleen gezin, maar ook sociaal netwerk
- Correlatieve resultaten
 - Longitudinale studie
 - Ouders en kinderen

- Dank u wel!